

Prædiken til 4. søndag i advent

Joh. 1, 19-28

Hvordan adskiller denne dag sig fra alle andre dage? Sådan lyder det spørgsmål, der stilles, når der i jødiske kredse fejres påske. Påske til minde om dengang Gud lod døden gå forbi israelitternes huse i Ægypten, og således kunne israelitterne påbegynde den lange vandring mod det forjættede land. Og det land indtog israelitterne. Men der var endnu et forjættet land, som Gud havde stillet israelitterne i udsigt, nemlig det rige, der ville komme samtidig med Messias' komme. Og når spørgsmålet til den jødiske påskefejring er blevet stillet, og besvaret med fortællingen om befrielsen, så er det skik i i al fald nogle jødiske kredse, at man stillede et glas vin frem til profeten Elias, som man forestiller sig vil komme umiddelbart inden Messias. Det kan også komme til udtryk ved, at man stiller en ekstra stol frem, sådan at Elias har noget at sidde på. Man havde og har blik for, at noget er undervejs.

Sådan er det også hos os, her i denne kirke, ligesom det gælder for alle andre kristne kirker. Vi har blik for, at der er noget undervejs, der er noget på vej til os. For sit indre øre kan man måske høre brudstykker af Dronningens nytårstale, og ikke mindst høre den bid af den, hvor hun siger: Endnu et år

er gået. Og sådan er det også i kirken. Vi har nu tændt det sidste og fjerde lys i adventskransen. Nu er det tre uger og fire søndage siden, at vi indledte et nyt år i kirken. Men selv om vi har indledt det nye år, så venter vi stadig på juleaften. Vi venter på julen, og vi venter julens glædelige budskab til alle. Vi venter på det, der er på vej. Der er noget i sin vorden; det er advent.

Sådan var det også med Johannes Døber, som vi hører om i teksten fra *Johannesevangeliet*. Og Johannes har i Det nye Testamente en måske nok lidt broget pressedækning. I de øvrige evangelier hører vi mere om hans asketiske måde at leve på: han prædikede bod til omvendelse og syndernes forladelse, og han praktiserede det selv. Han levede af græshopper og vilde biers honning og gik klædt i tøj af givetvis kradsende kameluld. Der var også noget tragisk over ham i andre henseender. Han minder på nogle punkter lidt om Moses. Moses havde ledt sit folk på den lange vandring mod det forjættede land, og Moses havde på denne vandring også selv forbrudt sig mod Gud, og som straf fik han ikke lov til at komme ind i det lovede land. Han fik lov til at se landet, men selv at komme der blev ham ikke forundt. På samme

måde blev det ikke Johannes forundt at se Gudsrigets frembrud folde sig ud, men han hørte om det. Da han sad fængslet forud for den grusomme død, han kom til at lide, fik han at vide, hvad det var, Jesus bragte med sig: At de blinde fik synet tilbage, de lamme kunne gå og de døve høre. Han hørte om Jesu gerninger, men så fik hans eget liv ende, og hans hoved blev vist frem på et fad til en fest i de kongelige gemakker. Så måske var der både noget tragisk og noget fanatisk over ham, men i dag, hvor vi hører om ham i *Johannesevangeliet*, er de ydre lag skrællet af ham, og Johannes bliver budbringeren om det nye, der er på vej. Han bliver således bindeled mellem den gamle verden og den nye. Johannes bringer bud om, at der er en ny begyndelse.

Johannes bliver først stillet et spørgsmål, der ellers meget let kunne have givet ham anledning til at udfolde alle sider af sig selv, for det ville jo være oplagt, når man bliver spurgt om, hvem man er. ”Hvem er du?” lød spørgsmålet. Og det spørgsmål: Hvem er du? – eller hvem er jeg? – hvordan ville man i dag svare på det spørgsmål? På sin vis vil det være et velkomment spørgsmål for de fleste af os, idet det vil give os mulighed for at tale om os selv. Jeg kan få mulighed for at tale om mig selv, og det kan nok være, at det kunne være fint, hvis man altså kunne få lov til at gøre det i fred. For som Piet Hein siger det i et af sine gruk: ”Alle vil tale om sig, når jeg vil tale om mig”. Men kunne man få den fornødne ro til det, ville man, ville jeg gerne give mig i kast med at beskrive mig selv, så godt jeg kunne, og jeg ville nok tegne et billede, der stod lidt klarere i struktu-

rerne og lidt smukkere i farverne, end der ville være belæg for. Og i den henseende ville jeg nok ikke adskille mig fra så mange andre, præget som vi er af vores tidsånd, som er meget individorienteret og nok også en anelse ukritisk selvcentreret.

Johannes derimod giver sig ikke i kast med den slags falbelader, men er klog nok til at sige, og præcis nok i sit sigte at gøre klart, at det er ikke ham selv, det drejer sig om. ”Jeg er ikke Kristus”, som han siger. ”Hvem er du så?” spørges der. Og der spørges netop med udgangspunkt i traditionen, der har en forestilling om, at håbet er knyttet til én bestemt: til Elias, til profeten. Men disse er det ikke, for Johannes forkynder det nye, den nye. Kristus. Det, som Johannes her gør, er, at han peger på Kristus, der gør alting nyt og anderledes. Johannes døbte med vand – og efter ham skal komme en, der har kilderne til et nyt liv. En, der gør ikke blot vandet anderledes, men alt hvad han kommer i berøring med. Med Kristus følger den nye begyndelse. Johannes er ikke den nye begyndelse. Kristus er den nye begyndelse. Vi er ikke den nye begyndelse, men vi får en ny begyndelse skænket.

Som det er nogen bekendt, var provstiets præster i sidste måned på tur til Alsace. I den forbindelse var vi også på kunstmuseum i Colmar, og på museet Unter Linden så vi et berømt stykke kunst. Vi så nemlig Isenheimalteret, der er et imponerende stykke arbejde, og noget, som man bør unde sig selv at se, hvis man ikke kender det. På dette alter bliver også Johannes portrætteret, og han får den særlige rolle, som også dagens tekst lægger op til, nemlig rollen som den,

der peger på en anden. Han peger på Kristus. Han peger ikke på sig selv og siger, som man siger, når man gerne vil fremhæve sine egne synspunkters tyngde og rækkevidde: ”Nu skal I høre, hvad jeg har at sige – og det jeg siger, har jeg ret i, for det er mig, der siger det”. Sådan er det ikke her. Johannes peger hen på en anden og understreger dermed, at vejen, sandheden og livet, for nu at formulere det på den måde, er noget, der kommer til os udefra. Det samme gælder spørgsmålet om, hvem vi er. Spørgsmålet som også Johannes fik: Hvem er du? Eller med andre ord: hvem er I? Og vi ved jo, indtil en vis grænse, hvem vi er, men der er givetvis også en grænse for vores selvindsigt i denne sammenhæng. Men hvad vi mangler i selvindsigt, får vi skænket ved at se, hvad Johannes peger på på Isenheimalteret, og i dagens tekst fra *Johannesevangeliet*, nemlig Kristus, som sætter vores liv ind i en ramme, der er større end os selv. På den måde siges der nemlig det, at det er uden for os selv, vi får nøglen til at besvare spørgsmålet om, hvem vi er. Vi har givetvis mange gode bud på, hvem vi er og hvorfor, eller måske bud på, hvem vi kunnet have været, hvis ikke dette eller hint var hændt os. Hvis jeg havde haft en anden barndom – hvis jeg havde mødt nogle andre mennesker med større forståelse for netop mig og den måde, jeg er på, så ville meget have set anderledes ud. Sådan prøver vi fra tid til anden at få sat skik på vores livssammenhænge, men det virker, som om Johannes helt ser bort fra dette, idet han peger. Og vi skal ikke se hans pegefinger som konstant kommanderende, men snarere som kærligt insisterende på, at

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

vi har centrum uden for os selv. At vi har en begyndelse og en slutning i vores liv, men at vi på den løbebane er forbundet med ham, der siger, at vi ikke behøver at være perfekte, vi behøver ikke at gøre, hvad vi kan for at fremstå som dem, der har styr på det hele. For det har vi ikke, og det får vi heller ikke. Men når vi har et centrum uden for os selv, så betyder det også, at det behøver vi heller ikke, for vi er gode nok, som vi er i vores ufuldkommenhed. Og det er vi jo, fordi der er en, der er større; en, der *er* det gode budskab om glæde og fred. Glæde og fred sådan som vi hørte det i læsningen umiddelbart efter dåben. Glæden over, at vi skænkes en ny begyndelse. Det gør vi i dåben. Det gør vi i gudstjenesten, og brug for en ny begyndelse har vi i alt menneskeligt samliv. Der er brug for af og til at begynde forfra, sådan at vi kan hele det, der ikke lykkedes, at komme overens med det, der er svært, sådan at vi kan fortsætte med at gå vores vej sammen frem for at gå hver vores veje. Sådan at vi kan se på hinanden med barmhjertighedens øjne, ligesom vi selv bliver set på med barmhjertige øjne af den, der steg ned til jorden juleaften. For glæden har et navn, navnet på det barn, der blev født i en stald i Davids by og derfra bragte en glæde, der skal være for hele folket, og som skal være i vores tid ud, og som vil være her i den tid, der følger efter os. Måtte vi gøre denne glæde, der kommer til os, til vores nye begyndelse i dag og i alle dage.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra før-

ste begyndelse, nu og i al evighed. Amen

Søren Thorsen

Hannerup

Salmer:

87, 441, 91, 78, 474, 392